

השכינה אליהם. ועל זה הגה בבית שני לא סרה השליטה משאר העמים, וכל שפן בגלות ששכינה בשאר העמים, המקום ששם שולטים שאר הממנים. ומשום כך פלם יונקים מן השכינה שנקרבת אליהם.

וע"ר זה, בזמן שישראל היו שרויים על הארץ ועובדים את עבודת הקדוש ברוך הוא, השכינה היתה צנועה ביניהם, ולא יצאה מתוך ביתה החוצה בגלוי. ומשום כך, כל אותם הנביאים שהיו באותו הזמן, לא נטלו נבואה אלא במקומה, כפי שאמרנו. ומשום כך יונה היתה בורח מחוץ לארץ הקדש, כדי שלא תתגלה עליו הנבואה, ולא ילך בשליחות של הקדוש ברוך הוא.

ואם תאמר, הרי ראינו שהתגלתה השכינה בכבל, שהיא בחוץ - הגה פרשנו שפ"תוב (יחזקאל א) היה ה'ה, שהיה מה שלא היה מלפני כן מיום שנבנה בית המקדש, והנבואה ההיא היתה לשעתה. וכתוב על נהר פ"ב, הנהר שפ"ב היה מיום שנבנה העולם, והשכינה תמיד התגלתה עליו, שפ"תוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפ"רד וגו' [שם האחד וגו'], וזה הוא אחד מהם.

ושם נגלתה השכינה לפי שעה שהצטרכו אותה ישראל לפי צערם, אבל בזמן אחר לא התגלתה. ומשום כך יונה, כדי שלא תשרה עליו השכינה ולא תתגלה עליו, הלך מארץ הקדש וברח. וזהו שפ"תוב (יונה א) מלפני ה'. וכתוב פי ידעו האנשים פי מלפני ה' הוא ברח

אף כך לא ראינה ולא מתגלה אלא

דאנון משכו לשכינתא לגבייהו. ועל דא בבית שני הא שולטנותא משאר עמין לא אעדיו וכל שפן בגלותא השכינתא בשאר עמין אתר השאר ממנן שלטין ובגין כך פלהו ינקין מן שכינתא דאתקריבת גביהו.

וע"ר (דף פה ע"א) דא בזמנא דישראל הוה שראן על ארעא ופלחי פולחנא דקדשא בריף הוא, שכינתא הות צנועה בינייהו ולא נפקת מגו ביתא לבר באתגלייא. ובגין כך פל אנון נביאים דהוה בההוא זמנא לא נטלו נבואה אלא באתרה פדקאמרן. ובגין כך יונה הוה ערק לבר מארעא קדישא, דלא יתגלי עליה נבואה ולא יהי בשליחותא דקדשא בריף הוא.

ואי תימא הא חמינן דאתגלייא שכינתא בכבל דאיהו לבר. הא אוקימנא דכתיב, (יחזקאל א) היה ה'ה, דהוה מה דלא הוה מן קדמת דנא מיומא דאתבני בי מקדשא, וההיא נבואה לשעתא הות וכתיב על נהר פ"ב, נהר דכ"ב הוה מיומא דאתברי עלמא, ושכינתא אתגלייא תדיר עליה דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפ"רד וגו'. (שם האחד וגו') ודא איהו חד מינייהו.

ותמן אתגלייא שכינתא לפום שעתא דאצטריכו לה ישראל לפום צערייהו. אבל בזמנא אחרא לא אתגלייא. ובגין כך יונה בגין דלא תשרי עלוי שכינתא ולא תתגלי עליה, אזל מארעא קדישא וערק. דא הוא דכתיב (יונה א) מלפני יי. וכתוב פי ידעו האנשים פי מלפני יי הוא בורח.

הא חזי, כמה דשכינתא לא אתגלייא אלא באתרא דאתחזי לה, אוף הכי לא

בא ראה, כמו שהשכינה לא מתגלה אלא במקום הראוי לה,

בְּאֵדָם שְׂרָאוּי לָהּ. שְׁהָרִי מִיּוֹם שְׁעָלָה עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל לׁוֹט לְהַתְּהַפֵּךְ לְסוּרוֹ הָרַע, הַסְתַּלְקָה רִיחַ הַקֹּדֶשׁ מֵאַבְרָהָם. וְכִשְׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ לׁוֹט, מִיַּד שְׂרָא שְׂרָתָה רִיחַ הַקֹּדֶשׁ בְּמִקוּמָהּ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְה' אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפֶּרֶד לׁוֹט מֵעֲמוֹ וְגו'.

בֹּא רֵאָה, פִּיּוֹן שְׂרָאָה אַבְרָהָם שְׁלׁוֹט הִיָּה שָׁב לְסוּרוֹ הָרַע, הִיָּה פּוֹחֵד אַבְרָהָם. אָמַר, אוּלַי חֹס וְשָׁלוֹם מִשׁוֹם הַחֲבֵרוֹת עִם זֶה אֲבֹדְתִי בְּגַלְלוֹ אֶת הַחֶלֶק הַקְּדוֹשׁ שְׁעֵטֶר אוֹתִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פִּיּוֹן שְׁנִפְרַד מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ, שֵׁא נֹא עֵינֶיךָ וּרְאָה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם.

כִּמוֹ מַה זֶה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם? שְׁנִדְבַקְתָּ בּוֹ בַּתְּחִלָּה וְהַתְּעַטַּרְתָּ בְּאַמוּנָה הַשְּׁלֵמָה. צְפִנָּה וּנְגִיבָה וְקִדְמָה וְיָמָה - אֵלּוּ הֵם מִסְעֵיו שֶׁהָיוּ בַּתְּחִלָּה, שְׁכָתוֹב וַיִּלָּךְ לְמִסְעָיו. וְכָתוֹב הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִיבָה - אֵלּוּ הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהַתְּעַטֵּר בְּאַמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בַּתְּחִלָּה.

וְאִזּוֹ הַתְּבַשֵּׁר שֶׁלֹּא תִזּוֹז מִמֶּנּוּ וּמִבְּנָיו לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוֹב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה. מַה זֶה אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה? זֶה הַדְּרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהַתְּגַלְתָּה לוֹ, כִּמוֹ שְׁנֹאמַר לָהּ הַנְּרָאָה אֵלָיו. וּמִשׁוֹם כֶּךָ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה, מִשׁוֹם שֶׁהַדְּרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה הִזּוּ נִכְלַלְתָּ מִכָּל הַדְּרָגוֹת וְכִלְיָן נִרְאוֹת בָּהּ. וּמִשׁוֹם כֶּךָ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר נִקְלַע לְבֵית אַכְסֵנְיָה בְּלוֹד, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי חֲזַקְיָה. קָם בְּלִילָה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. קָם רַבִּי חֲזַקְיָה אֵלָיו. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, הַחֲבָרִים נִמְצְאוּ בְּאַרְמוֹן צַר.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שִׁיר ב) כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו'.

אֲתַחֲזִי וְלֹא אֲתַגְלִיָּא אֶלְא בְּכַר נֶשׁ דְּאֲתַחֲזִי לָהּ. דִּהָא מִן יוֹמָא דְסָלִיק עַל רַעוּתֵיהּ דְּלוֹט לְאֲתַהֲפֹכָא בְּסַרְחַנְיָה, אִסְתַּלְקַת רִיחָא קְדִישָׁא מֵאַבְרָהָם. וְכַד אִסְתַּלַּק לׁוֹט מִנֵּיהּ, מִיַּד שְׂרָא רִיחַ קְדִישָׁא בְּדוּכְתֵיהּ הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּי אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפֶּרֶד לׁוֹט מֵעֲמוֹ וְגו'.

תָּא חֲזִי, פִּיּוֹן דְּחָמָא אַבְרָהָם דְּלוֹט הוּוּ תָּב לְסַרְחַנְיָה, הוּוּ דְחִיל אַבְרָהָם. אָמַר דִּילְמָא חֹס וְשָׁלוֹם בְּגִין חֲבֵרוֹתָא דְדָא אַבִּידְנָא בְּגִינְיָה חוּלְקָא קְדִישָׁא דְאֵעֵטֶר לִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. פִּיּוֹן דְּאֲתַפְרֵשׁ מִנֵּיהּ אָמַר לִיהּ שֵׁא נֹא עֵינֶיךָ וּרְאָה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם.

כִּמֹּי מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם דְּאֲתַדְבַקְתָּ בֵּיהּ בְּקִדְמִיתָא וְאֲתַעֲטַרְתָּ בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. צְפִנָּה וּנְגִיבָה וְקִדְמָה וְיָמָה. אֵלִין אֲנוּן מִסְעֵיו דִּהּוּוּ בְּקִדְמִיתָא דְכָתִיב וַיִּלָּךְ לְמִסְעָיו. וְכָתִיב הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִיבָה. אֵלִין דְּרַגְיִן עֲלֵאִין דְּאֲתַעֲטֵר בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא בְּקִדְמִיתָא.

וְכַדִּין אֲתַבְשֵׁר דְּלֹא יַעֲדֵי מִנֵּיהּ וּמִן בְּנוֵי לְעֵלְמִין דְכָתִיב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה. מִאי אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה. דָּא דְרַגָּא קְדִמָּאָה דְּאֲתַגְלִיָּא לִיהּ כְּמָה דְּאֵת אָמַר לִיִּי הַנְּרָאָה אֵלָיו. וּבְגִין כֶּךָ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה בְּגִין דְּדְרַגָּא דָּא קְדִמָּאָה אֲתַכְּלִיל מִכָּלֵהוּ דְרַגְיִן וְכִלְהוּ אֲתַחֲזוֹן בֵּיהּ, וּבְגִין כֶּךָ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאָה וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר אֵעֲרַע בְּבֵי אוּשְׁפִיזָא בְּלוֹד, וְהוּוּ עִמֵּיהּ רַבִּי חֲזַקְיָה. קָם בְּלִילָה לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, קָם רַבִּי חֲזַקְיָה גְבִיָּה. אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְקוּסְטָא חֲבָרִיָּא שְׁכִיחִי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתַפּוּחַ